

OKTOBER 2020
MOSS KOMMUNE

DETALJREGULERINGSPLAN FOR NY KIRKEALLÉ LANGS FV. 1066

PLANBESKRIVELSE
NASJONAL PLANID: M291

Foto: Yngvar Trandem

OKTOBER 2020
MOSS KOMMUNE

DETALJREGULERINGSPLAN FOR NY KIRKEALLÉ LANGS FV. 1066

PLANBESKRIVELSE

VERSJON	UTGIVELSESDATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET	KONTROLLERT	GODKJENT
0.1	August 2019	Planbeskrivelse	Anette Hansen	Rune Skarstein	Anette Hansen
OPPDRAGSNR.	DATO	REVIDERT			
A111411	September 2020	Katrine Haugesten	Anette Hansen	Katrine Haugesten	

INNHOOLD

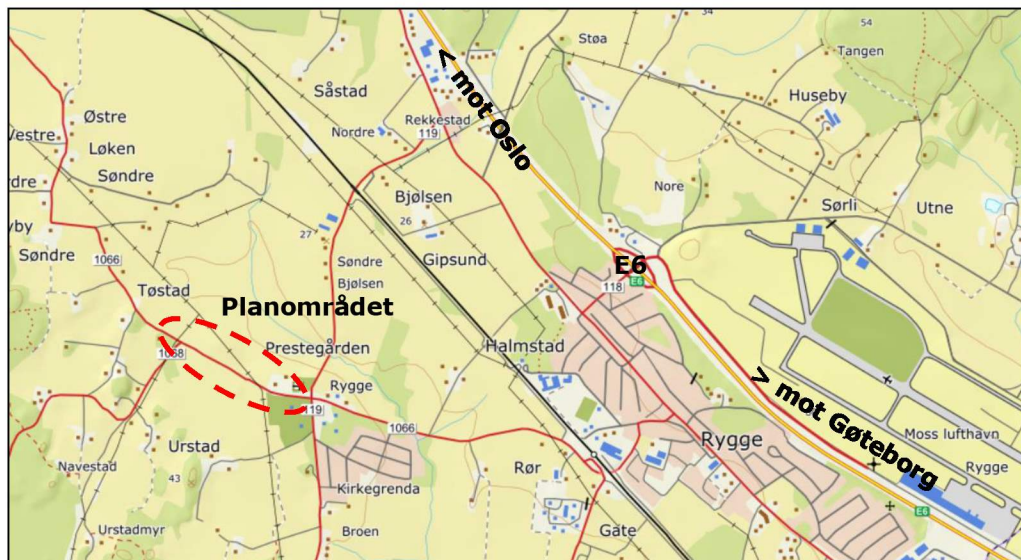
1	Sammendrag	7
2	Bakgrunn	8
2.1	Hensikt med planen	8
2.2	Forslagsstiller, plankonsulent, eierforhold	8
2.3	Utbyggingsavtaler	9
2.4	Krav om konsekvensutredning?	9
3	Prosess og medvirkning	11
3.1	Planprosessen	11
3.2	Medvirkning	11
4	Planstatus og rammebetingelser	12
4.1	Overordnede planer	12
4.2	Gjeldende reguleringsplaner	15
4.3	Tilgrensende planer	15
4.4	Temaplaner	16
4.5	Statlige planretningslinjer, rammer og føringer	20
5	Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold	23
5.1	Beliggenhet	23
5.2	Dagens arealbruk og tilstøtende arealbruk	23
5.3	Kulturminner og kulturmiljø	24
5.4	Landskap- og naturverdier	26
5.5	Rekreasjonsverdi/- bruk og barn og unges interesser	28
5.6	Sosial infrastruktur	28
5.7	Landbruk	28
5.8	Trafikkforhold	29
5.9	Universell tilgjengelighet	32

5.10	Teknisk infrastruktur	32
5.11	Grunnforhold	33
5.12	Støyforurensing	34
5.13	Næring	34
6	Beskrivelse av planforslaget	35
6.1	Planlagt arealbruk	35
6.2	Gjennomgang av aktuelle reguleringsformål	39
6.3	Trafikkløsning og trafiksikkerhet	40
6.4	Landbruk	40
6.5	Kollektivtilbud	40
6.6	Kulturminner	40
6.7	Plan for vann- og avløp samt tilknytning til offentlig nett	42
6.8	Rekkefølgebestemmelser	43
7	Virkninger/konsekvenser av planforslaget	44
7.1	Forhold til overordnede planer og føringer	44
7.2	Landskap og stedets karakter	44
7.3	Landbruk	44
7.4	Kulturminner og kulturmiljø	45
7.5	Forholdet til kravene i kap II i naturmangfoldloven	46
7.6	Rekreasjonsinteresser/barn og unges interesser	46
7.7	Trafikkforhold	46
7.8	Sosial infrastruktur	47
7.9	Universell tilgjengelighet	47
7.10	ROS	47
7.11	Interessemotsetninger	47
8	Vedlegg	48

1 Sammendrag

Moss kommune og Viken fylkeskommune er forslagsstiller, og COWI AS er plankonsulent. Kirkealléen i Rygge har i lang tid vært moden for reetablering. Høsten 2017 ble den gamle alléen fjernet av sikkerhetshensyn, og planen legger til rette for en reetablering av denne. Nytt planforslag viser etablering av ny treallé med 10 meters planteavstand og bruk av lindetrær. Samtidig som ny allé plantes, legges det til rette for nytt VA-anlegg langs strekningen. Det skal også reguleres et areal fra kirkealléen til Bjølsenbekken som ligger nord for planområdet. Hensikten er å lede overvann i lukket grøft til Bjølsenbekken.

Planforslaget medfører bruk av noe mer areal sammenlignet med dagens situasjon. Til gjengjeld medfører dette en ny og forsterket allé, anleggelse av vann- og avløp samt at strekningen forsterkes med en sti som gjør arealet tilgjengelig for gående.

Figur 1 Oversiktskart av planområdet. Kilde: Norgeskart.no. 2019

2 Bakgrunn

2.1 Hensikt med planen

Hensikten med planarbeidet er å utarbeide en detaljreguleringsplan som legger til rette for etablering av ny kirkeallé langs fv. 1066 til Rygge kirke. I tillegg skal det reguleres til VA-anlegg langs strekningen. Kirkealléen skal ligge langs siste del av Kirkeveien og frem til Rygge kirke. Strekningen er på ca. 500 m. Det skal også reguleres et belte fra kirkealléen til Bjølsenbekken som ligger nord for planområdet for å lede overvann bort fra området. Innenfor planområdet er det i dag vegareal, grøfter og jordbruksareal.

Kirkealléen i Rygge har i lang tid vært moden for reetablering, og innsats for å bevare eller fornye kirkealléen har pågått lenge. Så langt tilbake som til 2003. Landbruksforvaltningen, kommunen, fylkesmannen og fylkeskommunen har vært inne i bilde. Det er ulike årsaker til at det har drøyd med å få gjennomført tiltaket. Hovedsakelig med hensyn til trafikk sikkerhet og uenighet om utførelse. Bøndene i nærområdet ønsker minst mulig avståelse fra dyrka mark og ønsker å hindre at trerøtter vokser inn i jordbruksdreneringen og ødelegger den. Dette ble tilfelle med poppelalléen.

Høsten 2017 ble den gamle alléen fjernet av sikkerhetshensyn. Moss kommune og Viken fylkeskommune er omforente om å få på plass en ny allé med finansiering gjennom Østfold fylkeskommune.

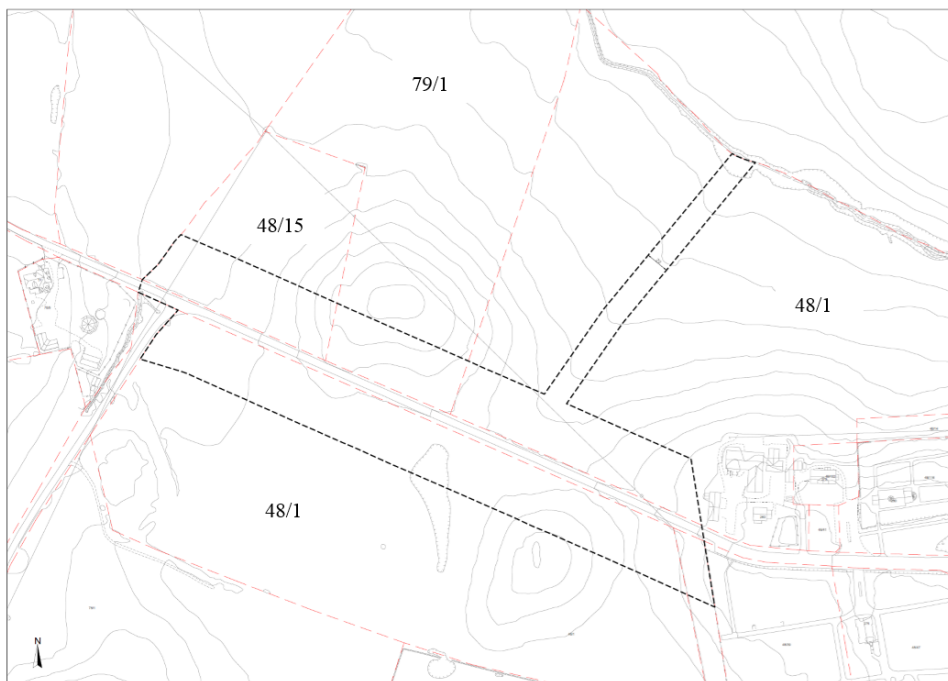
2.2 Forslagsstiller, plankonsulent, eierforhold

Forslagsstiller er Moss kommune og Viken fylkeskommune. COWI AS er planfaglig rådgiver og rådgiver for VA.

Planforslaget berører følgende eiendommer direkte:

Gnr./bnr.: 536/18, 48/1, 48/139, 48/15 og 79/1.

Eiendomsforholdene er illustrert i figur 2. Eksisterende eiendomsgrenser er vist med rød farge og planområdets avgrensning er vist med svart, stiplet linje.

Figur 2 Eiendomsforhold i og nær planområdet. COWI As.

2.3 Utbyggingsavtaler

Utbyggingsavtale er ikke relevant i denne plansaken.

2.4 Krav om konsekvensutredning?

Planarbeidet er vurdert mot forskrift om konsekvensutredninger (2017).

Planarbeidet omfattes ikke av § 6 *"Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding"*, da tiltaket ikke faller inn under noen av punktene i vedlegg I.

Planarbeidet omfattes heller ikke av § 7 som omhandler *"Planer og tiltak etter andre lover som alltid skal konsekvensutredes, men ikke ha melding"*, da planen ikke skal behandles etter annen lov enn plan- og bygningsloven.

§ 8 omhandler *"Planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn"*. Faller tiltaket inn under denne paragrafen, skal det ikke lages planprogram eller melding. Bokstav a) omfatter reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II.

I vedlegg II faller planarbeidet inn under punkt 10, *"Infrastrukturprosjekter"*, og bokstav e). i *"Bygging av veier"*. I henhold til § 8 skal det da vurderes om tiltaket kan få vesentlige virkninger etter § 10.

Vesentlige virkninger vurderes ut fra § 10, der følgende punkter i andre ledd er relevante:

- > a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V (...), utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kap. VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder, laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven.

og

- > b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, (...) og områder som er særlig viktige for friluftsliv.

Planområdet er omfattet av båndleggingssone for lov om kulturminner. Dette dreier seg om funn som er gjort på jorden like ved siden av den planlagte opprustningen av kirkealléen. Det er snakk om automatisk fredete kulturminner/løsfunn.

Det har derfor vært viktig med tidlig dialog med fylkeskonservatoren i Østfold. Videre ligger området i umiddelbar nærhet til det automatisk fredete kulturminnet Rygge middelalderkirke med omkringliggende kulturmiljø.

Pilegrimsleden i Østfold gikk også tidligere gjennom alléen.

Det har fra starten av planarbeidet vært usikkert om det ville bli gjort funn innenfor båndleggingssonen, eller hva slags funn det er snakk om. Dette, samt det faktum at alléen allerede eksisterer og det er snakk om en re-etablering har gjort at tiltaket ikke anses for å medføre vesentlige virkninger for miljø og samfunn.

d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet

Det er i planforslaget ikke lagt opp til en større omdisponering, og tiltaket vurderes til ikke å være berørt av bokstav b).

Retningslinjene har vært en viktig premiss for planarbeidet.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovennevnte og i henhold til KU-forskriften §§ 8 og 10 vurderes planarbeidet for ny kirkeallé til *ikke* å falle inn under krav om konsekvensutredning (KU).

Følgende temaer bør imidlertid utredes mer grundig som egne temanotat. Dette vil være et supplement til planbeskrivelsen:

- > Kulturmiljø og kulturminner
- > Jordvern og landskapsbilde

3 Prosess og medvirkning

3.1 Planprosessen

Det ble varslet oppstart 04.05.2018 ved annonse i Moss avis, samt utsendelse av brev til grunneiere, naboer, gjenboere og offentlige myndigheter, interesseorganisasjoner. Frist for uttalelser til oppstartsvarsling ble satt til 04.06.2018.

I varslingsdokumentene ble det redegjort for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som anses som viktige for miljø og samfunn.

Merknadene fra høringsrunden er oppsummert og kommentert av plankonsulent. Det er redegjort for hvordan innkomne merknader er vurdert og ivaretatt i det endelige planforslaget i vedlegg V2.

Videre punkter i planprosessen vil være:

> **Førstegangsbehandling av planforslag**

Komplett planforslag skal behandles i planutvalget i Moss kommune. Deretter skal saken bli sendt på høring til offentlige myndigheter, interesseorganisasjoner, berørte parter/naboer og bli lagt ut til offentlig ettersyn i seks uker.

Videre planprosess som kan forventes etter offentlig ettersyn er:

> **Bearbeiding av planforslag**

Innkomne merknader oppsummeres og behandles. Eventuell bearbeiding av planforslaget justering/supplering av konsekvensutredning utføres.

> **Andregangsbehandling av planforslag**

Planforslaget behandles igjen av planutvalget og vedtas politisk av planutvalget i Moss kommune. Ved behov gjøres vedtak om nytt offentlig ettersyn.

> **Kunngjøring av plan**

Etter vedtak om egengodkjenning av planen kunngjør kommunen den i tre uker.

3.2 Medvirkning

Lovverket gir klare føringer for medvirkning i planprosesser. Naboer, offentlige myndigheter og andre sentrale parter i saken blir varslet om oppstart av planarbeid gjennom brev. I tillegg annonseres det i lokal presse og på kommunens nettsider, slik at også øvrige har mulighet til å følge med og/eller komme med innspill til planarbeidet.

Også ved offentlig ettersyn av utarbeidet planforslag vil berørte parter bli informert gjennom brev, og det annonseres i avis og på nett. Alle har mulighet til å sende inn uttalelse dersom man har innspill til planforslaget, eller det ønskes å gjøre forslagsstiller oppmerksom på eventuelle forhold. Det er ikke avklart medvirkning utover det lovpålagte kravet i plan- og bygningsloven § 5-1.

4 Planstatus og rammebetingelser

4.1 Overordnede planer

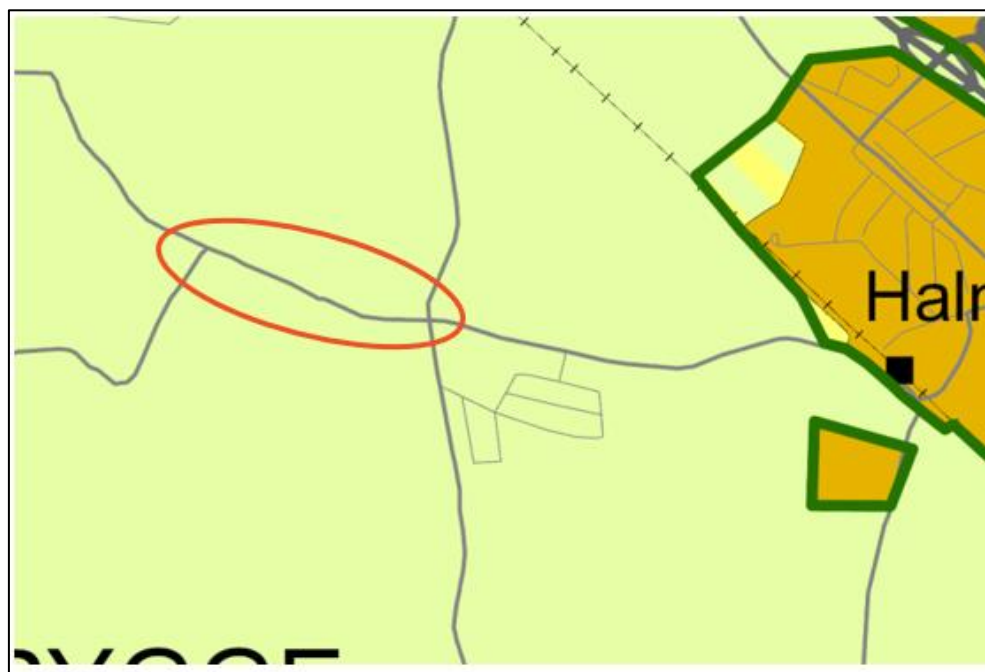
4.1.1 Fylkesplan for Østfold mot 2050 (22.08.2018)

Fylkesplanen er østfoldsamfunnets viktigste strategiske dokument, og skal samordne statens, fylkeskommunens og kommunenes virksomhet i fylket. For mosseregionen skal det jobbes aktivt for gode transportløsninger internt i og inn/ut av regionen. I dette ligger gode transportløsninger for næringene knyttet til veg, jernbane, havn og flyplass. Regionen skal prioritere trafikk og miljøtiltak (kollektiv, sykkel, gange, innfartsparkering), som bygger opp under regionens bolig- og senterstruktur. Regionen vil jobbe aktivt for å få del i belønningsordninger som kan bygge opp under dette.

Hovedtemaer i fylkesplanens samfunnsdel er klima og miljø, verdiskaping og kompetanse, levkår og folkehelse.

Fylkesplanens arealstrategi skal sikre at vi forvalter arealene i fylket i tråd med målene i samfunnsdelen. Et hovedgrep er å fastsette de langsiktige fysiske grensene mellom by- og tettstedsområder og omlandet.

I plankartet til fylkesplanen ligger planområdet innenfor område avsatt til LNF.

Figur 3 Områdets status i fylkesplanen "Østfold mot 2050" (Østfold fylkeskommunes karttjeneste). Rød sirkel viser planområdet.

Temakart friluftsområde viser at det gjennom området går en sti, dette er Pilegrimsleden.

Temakart kulturlandskap viser et stort område sørvest for planområdet, som er knyttet til Værne Kloster og Evje. Dette er registrert som et svært verdifullt kulturlandskap og beskrives som «*storslått herregårdslandskap ved Værne Kloster og Evje, med markante alléer, eikelunder og løvbryn. Flere godt synlige gravhauger*». I tillegg ligger det et svært verdifullt kulturlandskap sørøst for planområdet, omtalt som Roer-Kurefjorden. Dette beskrives som: «*Nord: jordbrukslandskap med tett nettverk av steingarder. Eikelunder, innslag av hagemark/einerberg. Sør: grunt fjordområde delvis omgitt av hagemarker med edelløvskog, eikelunder, lindetrær og einerberg. Vakkert gårdstun (Viersholmen)*» dammer (Østfold fylkeskommunes karttjeneste). Nordøst for planområdet, langs Bjølsenbekken, ligger det et viktig motorveglandskap som har utsyn over vakre kultur- og naturlandskap.

Temakart kulturmiljø omfatter hele planområdet, og inngår i det kulturhistoriske landskapet rundt Værne Kloster. I kartklienten beskrives dette slik:

«Landskapet inneholder et bredt spenn av kulturminner. Her finnes steinalderboplasser, svært mange gravfelt, klosterruin, herregårdene Værne kloster og Evje, andre storgårder, Rygge middelalderkirke, mange steingjerder med mer. Johannitterklosteret fra slutten av 1100-tallet var det eneste av sitt slag i landet. Landskapet som strekker seg fra fjorden og opp til Raet, er svært frodig med mindre lunder med edellauvskog, alléer og store frittstående eiketrær. Store deler av landskapet er vernet som landskapsvernområde fra 2013. Det inngår også i KULA-registeret.»

4.1.2 Regional transportplan for Østfold mot 2050

Samfunns mål:

Et transportsystem som fremmer helse, miljø og verdiskaping og bidrar til en bærekraftig regional utvikling med attraktive byer og bygder i Østfold.

Resultatmål:

Et effektivt, trafikkikkert, miljøvennlig og tilgjengelig transportsystem som møter befolkningens og næringslivets behov for lokale, regionale, nasjonale og internasjonale transporter.

Det er utarbeidet et sett av tiltak for å nå målene fordelt på kortsiktig, mellomlang og lang sikt. Planen er under revidering.

4.1.3 Regional plan for folkehelse i Østfold (2012-2015)

Det legges vekt på en bærekraftig utvikling, med økt livskvalitet for alle. Østfold skal bli et enda mer attraktivt fylke å bo i, med gode sentra og bomiljø, inkluderende møteplasser og helsefremmende arenaer. Hovedmålet for folkehelsearbeidet i Østfold er at det skal bidra til at forebyggende og helsefremmende arbeid gir positive resultater for den enkelte og for samfunnet. Østfold skal bli et ledende fylke i å utjevne sosiale helseforskjeller.

4.1.4 Regionalplan for fysisk aktivitet (2011-2014)

Planen omfatter friluftsliv og idrett, organisert og uorganisert. Gode toppserielag og gode idrettsarenaer er en attraktivitet i seg selv og bidrar til å styrke folks stolthet og patriotisme. Noen punkter fra aktuell anleggspolitikk for Østfold idrettskrets:

- > Arealer for bygging og utvidelser av anlegg må sikres, særlig i tilknytning til sentralidrettsanlegg, skoler og nærmiljøanlegg
- > Det bør primært satses på flerbruksanlegg framfor gymsaler, med blant annet mulighet for «små» idretter til å ha fast tilhørighet
- > Mange idrettsanlegg av ulike typer bør med fordel ligge i tilknytning til skoler og/ eller i nær tilknytning til skole.

4.1.5 Kulturminneplan for Østfold (2010-2022)

Formålet med Kulturminneplanen er at den skal være et styringsredskap for vern og forvaltning av kulturminner og kulturmiljøer, og for videreutviklingen av museene i fylket. Selve planen (del 1) skal gi et grunnlag for beslutninger og valg innenfor kulturminnevernets arbeidsområde i årene fremover. Som et tillegg til og utdyping av planen gis det beskrivelser, bakgrunn og forutsetninger for kulturminnevernet i Østfold (del 2 med vedlegg).

4.1.6 Fylkesdelplan barn og unge (2009)

Hensikten med en egen Fylkesdelplan Barn og unge er først og fremst å:

- > Bevisstgjøre østfoldsamfunnet om status og utfordringer for denne viktige gruppen
- > Synliggjøre viktige deler av det arbeidet som allerede gjøres av fylkeskommunen og andre.
- > Initiere tiltak for å bedre oppvekstsvilkårene.
- > Prioriterte tema er demokrati og medvirkning, fysisk planlegging, folkehelse og videregående opplæring.

4.1.7 Kommuneplanens samfunnsdel (2011-2022)

I tekstdelen til Rygge kommunes kommuneplan, som inngår i et samlet dokument for mosseregionen, står det å lese at Rygge skal være en selvstendig, landlig kommune i vekst og utvikling bygget på medansvar og med livskvalitet for alle.

4.1.8 Kommuneplanens arealdel (2011-2022)

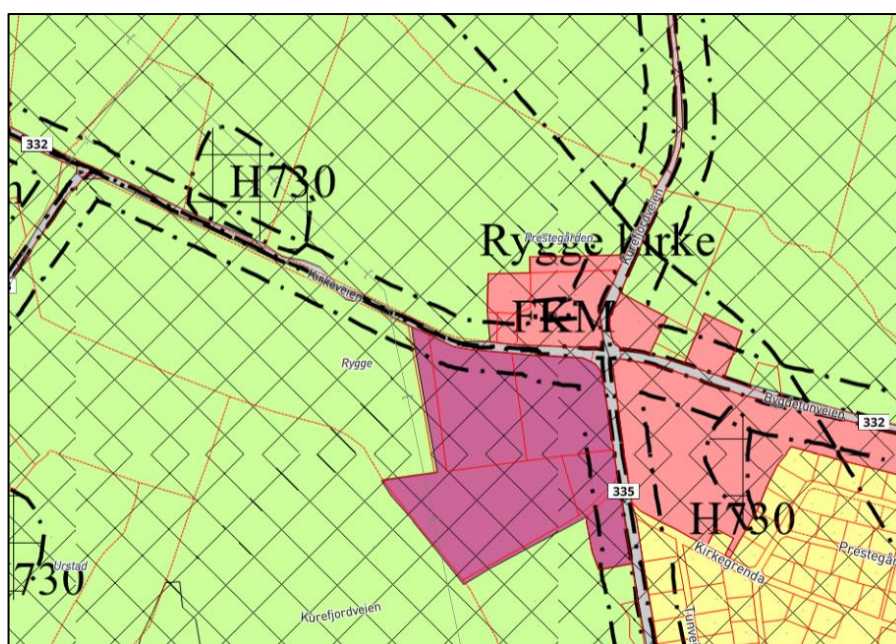
Moss og Rygge kommune vedtok i juni 2016 å bygge nye Moss kommune. Den nye kommunen skal se dagens lys 1. januar 2020. Den vil ha et samlet areal på 137 km² (landareal) og ha et innbyggertall på ca. 50 000.

Oppstart av arbeidet med ny kommuneplan for nye Moss kommune ble kunngjort i desember 2017. Planprogrammet for kommuneplan til nye Moss kommune ble som ble vedtatt i bystyret i Moss 10. april 2018 og

kommunestyret i Moss 23. mars 2018. Planen forventes lagt ut på høring og vedtatt i 2019.

Frem til ny kommuneplan er vedtatt gjelder Rygge kommunes kommuneplan av 2011-2022. Planområdet er i dagens situasjon uregulert, og området avsatt til vegareal og LNFR (landbruk-, natur- og friluftsmål samt reindrift) med hensynssone bevaring kulturmiljø og rød støysone som dekker hele planområdet. Hensynssone gul støysone dekker nordre del av planområdet. Det ligger også en båndleggingssone etter lov om kulturminner på nordsiden av vegen i midten av planområdet.

Tilgrensende områder er avsatt til nåværende LNFR, samt til offentlig tjenesteyting og grav- og urnelund.

Figur 4 Utklipp av kommuneplanens arealdel 2011 - 2022. Kilde: Rygge kommunes kartportal, 16.01.2019.

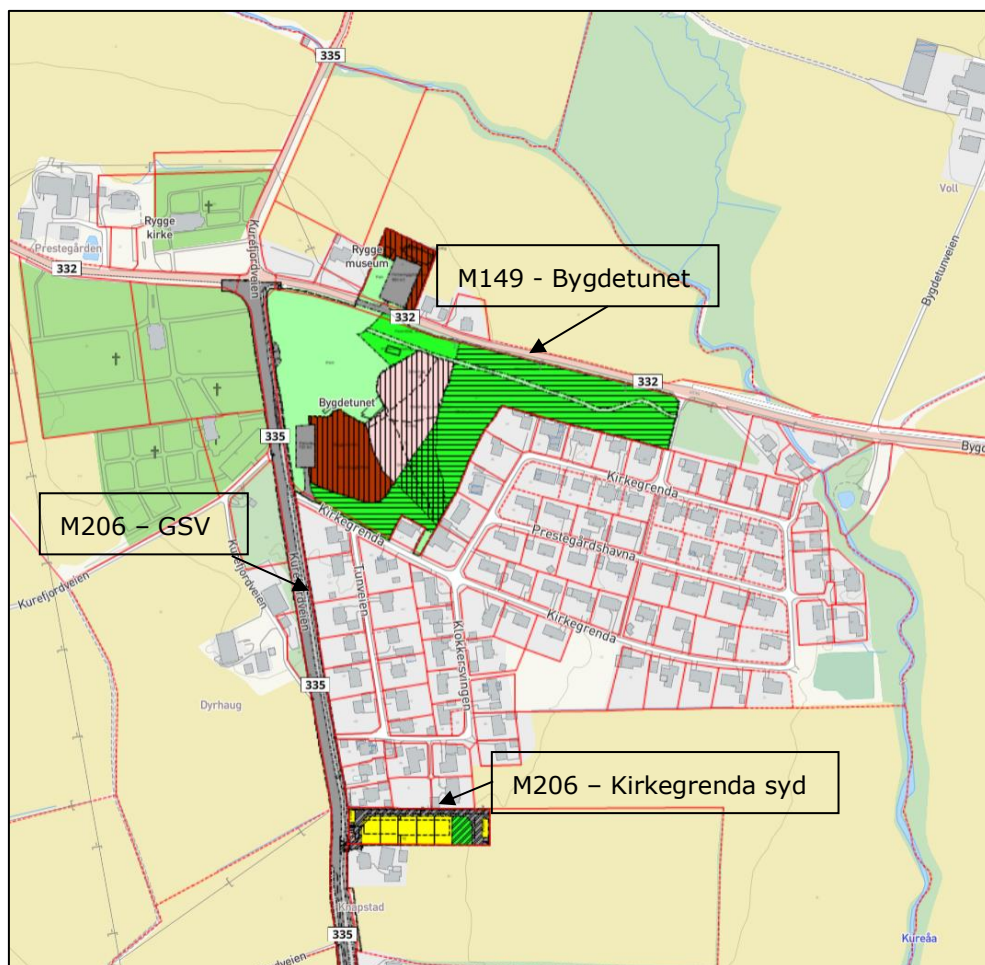
4.2 Gjeldende reguleringsplaner

Det foreligger ingen reguleringsplaner innenfor planområdet.

4.3 Tilgrensende planer

I nærheten av planområdet ligger det følgende tre reguleringsplaner:

- > M149 – Bygdetunet i Rygge kommune, vedtatt 22.04.1997
- > M167 – Gang- og sykkelsti, Pytten-Rygge kirke, vedtatt 14.10.2004
- > M206 – Reguleringsplan for Kirkegrenda syd, vedtatt 26.02.2009

Figur 5 Utklipp fra Moss kommunes kartklient (hentet 26.04.2019).

4.4 Temaplaner

Plan for idrett og fysisk aktivitet (2004)

Planens visjon er at «Rygge skal være en selvstendig, landlig kommune i vekst og utvikling bygget på medansvar og med livskvalitet for alle».

Relevante forhold for reguleringsplanen er:

- > Gjennomføre en plan- og målstyrt utbygging av anlegg og tilrettelegging av områder for idrett og friluftsliv.
- > Sikre arealer for lek, friluftsliv og idrett og samordne behovene for disse.
- > Sette mål for kommunens arbeid innenfor idrett og allsidig fysisk aktivitet.

Kommunedelplan for kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap (2017 – 2029)

Formålet med planen er å styrke kommunens kunnskapsgrunnlag om kulturminner og sikre en effektiv, langsiktig og forutsigbar forvaltning av kulturminner i Rygge. Planen skal fungere som et styringsverktøy i all

planlegging og saksbehandling som berører kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap.

Det gjeldende nasjonale mål for kulturminneforvaltningen er at mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal tas vare på som bruksressurser og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskapning. Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljøer skal bevares i et langsiktig perspektiv.

Kulturarven i Rygge skal forvaltes slik at den sikrer en bærekraftig utvikling og verner kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap som dokumentasjon av fortiden og en ressurs for fremtiden.

Mål for kulturminneplanen i Rygge kommune:

- > Kartlegge verdifulle kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap i Rygge kommune.
- > Fremme tiltak for å sikre og forvalte kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap i Rygge kommune.
- > Øke bevisstheten om kulturminnene, kulturmiljøene og kulturlandskapet gjennom formidling og informasjon.

Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Østfold (KULA)

Planområdet ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til KULA, - kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. KULA er et prosjekt som ble igangsatt av Riksantikvaren og Østfold fylkeskommune i 2013.

Figur 6 Planområdet er vist med rød stiplet strek. Området ligger innenfor et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse. Kilde: KULA.

Av prosjektets dokumenter er området beskrevet på følgende måte:

- > Østfold betegnes som herregårdens fylke. Området er en viktig representant for herregårdslandskapene i Norge. Mens de fleste jordbrukslandskap på flatbygdene på Østlandet i dag er preget av moderne drift, har dette området bevart en rekke lunder, trerekker, alléer, store trær og stengjerder som gir landskapet en særlig historisk dybde. Klosterruin, middelalderkirke og et stort antall arkeologiske kulturminner forsterker dette preget.
- > Landskapet inneholder et bredt spenn av kulturminner. Her finnes steinalderboplasser, svært mange gravfelt, klosterruin, herregårdene Værne kloster og Evje, andre storgårder, det private gravstedet Amtmandens grav, mange steingjerder med mer. Johannitterklosteret fra slutten av 1100-taller, var det eneste av sitt slag i landet. Landskapet som strekker seg fra fjorden og opp til Raet, er svært frodig med mindre lunder med edellauvskog, alléer og store frittgående eiketrær
- > For områdene som ligger utenfor landskapsområder må det legges vekt på å ivareta elementer som bidrar til å framheve landskapets historiske karakter, slik som alléer, trerekker, store enkelttrær, lunder, stengjerder, bekker og gårdstun. Fortsatt jordbruksdrift er avgjørende for landskapets karakter. Området omkring Rygge middelalderkirke er spesielt sårbart. Landskapet er generelt sårbart for utbygging av bolig- og næringsområder og ny infrastruktur som kraftlinjer.

Landskapsvernområdet

"Værne kloster landskapsvernområdet med klosteralléen biotopvernområde".

Verneformål

Formålet med Værne kloster-landskapsvernområde er å ta vare på kultur- og naturlandskapet med store opplevelsesverdier. Det herregårdspregede jordbrukslandskapet med dets kulturminner er særlig karakteristisk for området.

Formålet med biotopvern i Klosteralléen er å ta vare på et område som har særskilt betydning for den svært sjeldne og sterkt truede planten kammarimjelle.

Figur 7 Landskapsvernområdet er vist med grønn linje og skravur. Reguleringsplanområdet er vist med rød oval sirkel. Planområdet ligger utenfor verneområde.

Trafikksikkerhetsplan (2012-2018)

Rygge vedtok sin trafikksikkerhetsplan i 2012, og skulle gjelde over en periode på syv år. I påvente av ny plan, legges denne planen til grunn i dette prosjektet.

Grunnlaget for alt trafikksikkerhetsarbeid i Norge er en visjon om at ingen skal bli drept eller få varige skader som følge av vegtrafikken. Denne null-visjonen er et mål å strekke seg etter. Planen omfatter 20 trafikksikkerhetstiltak på fylkesveger, kostnadsberegnet til 99,2 millioner kroner og 21 trafikksikkerhetstiltak på kommunale veger som er kostnadsberegnet til ca. 20,3 millioner kroner. Alle prioriterte tiltak er beregnet gjennomført i løpet av planperioden. Planen omfatter kun fysiske tiltak på fylkesveger og kommunale veger. Planen omfatter ikke tiltak på riksveger.

I planen er det lagt inn to tiltak for fv. 1066 – fartsdempende tiltak fra Rygge stasjon til Rygge kirke, og gang- og sykkelveg fra Kirkegrend til bygdetunet. Ingen av disse ligger innenfor planområdet.

Hovedplan for VA (2016)

Hovedplanen gir en samlet oversikt over eksisterende og fremtidige forhold hva angår vannforsyning og avløp i Rygge kommune. Det er utarbeidet en plan for fremtidige utredningsbehov og forslag til momenter som bør inngå som en del av revideringen av tiltaksplanen (saneringsplan) for vann og avløp. Hovedplanen og tiltaksplanen danner grunnlaget for kommunens investeringer i infrastruktur VA i perioden 2012 - 2021.

Hovedplanen skal dekke flere formål og gir en oversikt over vannforsyning og avløp i kommunen. Innen vannforsyning omfatter dette bl.a.:

- > Vurdere tiltak for videre utbygging av hovedanlegg for vannforsyningen.
- > Omfang av ledningsfornyelser / sanering av ledningsnett og lekkasjeutbedring.
- > Overordnede vurderinger av sikkerheten i vannforsyningen.

Innenfor avløp omfatter dette bl.a.:

- > Kommunens oppfølging av Vanndirektivet.
- > Oppfølging av miljømål/målsettinger for lokale resipienter mht. avløpshåndtering.
- > Omfang av ledningsfornyelser / sanering av ledningsnett.
- > Opplegg for opprydding innenfor separate avløpsanlegg
- > Samordning av tiltak innenfor opprydding i avløpsforholdene og løsninger for vannforsyning.
- > Omfatter ikke tiltak for reduksjon av forurensning fra landbruk.

4.5 Statlige planretningslinjer, rammer og føringer

Nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging (2019)

De nasjonale forventningene skal legges til grunn for regional og lokal planlegging etter plan- og bygningsloven. Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet

for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- > Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- > Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- > Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- > Å skape et trygt samfunn for alle

Nasjonal jordvernstrategi (2014-2015)

Det årlige målet for omdisponering av dyrka mark er 4000 dekar, og at dette skal oppnås gradvis innen 2020. Beregningen av omdisponert jordbruksareal gjøres i KOSTRA, der tallene viser at det kun var 4025 dekar som ble omdisponert i 2017. Dette var en nedgang på 36 % fra 2016.

Landbruks- og matdepartementets oppgave er, i denne forbindelse, å sikre landbrukets arealressurser generelt, men med det særlig ansvar for jordvern og kulturlandskap. Jordvern knytter seg til arbeidet med å sikre jordbruksarealer for varig fremtidig matproduksjon, og i størst mulig grad unngå at matjord omdisponeres og tas i bruk til andre formål. Jordbruksarealene er viktig som grunnlag for en næring som bidrar til sysselsetting, bosetting, verdiskaping og et levende kulturlandskap over hele landet.

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)

Hensikten med retningslinjene for samordnet bolig-, og areal- og transportplanlegging er å oppnå en bedre samordning av arealplanlegging og transportplanlegging både i kommunene og på tvers av kommuner, sektorer og forvaltningsnivåer. Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafikk sikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Retningslinjene legger blant annet vekt på at infrastruktur og fremkommelighet for kollektivtrafikken skal prioriteres i planleggingen. Sykkelp og gange skal også styrkes som transportform. Effektivitet, sikker trafikkavvikling og god fremkommelighet for næringstransport, samt universell utforming og tilgjengelighet for alle skal vektlegges i planleggingen.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging i kommunene (2009)

Kommunene, herunder fylkeskommunene, skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Kommunene er både politiske og kommersielle aktører, tjenesteytere, myndighetsutøvere, innkjøpere, eiendomsbesittere og har ansvar for planlegging og tilrettelegging for gode levesteder for befolkningen. Kommunene kan derfor bidra betydelig til å redusere Norges utslipp av klimagasser, både i egen drift og gjennom å stimulere andre aktører til å redusere sine utslipp.

Formålet med disse statlige retningslinjene er å

- > sikre at kommunene går foran i arbeidet med å redusere klimagassutslipp.
- > sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.
- > sikre at kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med å redusere klimagassutslippene.

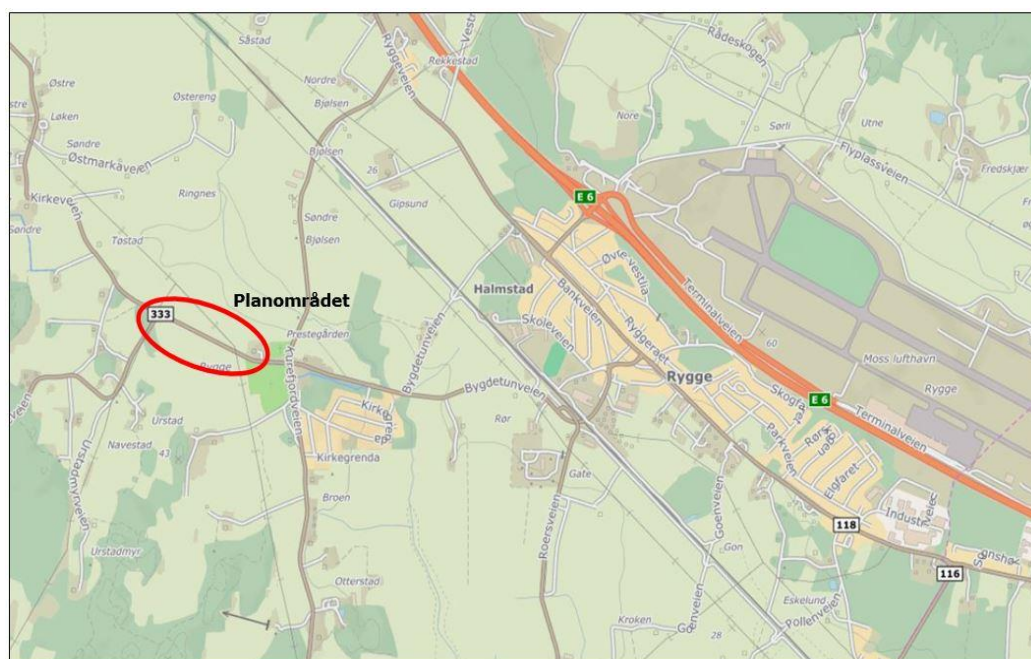
Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995)

Viktige nasjonale mål for barn og unges oppvekstsvilkår er å sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger. Oppvekstmiljøet skal ha de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov. Det skal også ivareta det offentlige ansvar for å sikre barn og unge de tilbud og muligheter som samlet kan gi den enkelte utfordringer og en meningsfylt oppvekst uansett bosted, sosial og kulturell bakgrunn.

5 Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold

5.1 Beliggenhet

Planområdet ligger vest for Halmstad sentrum i Rygge i Moss kommune, ved Rygge kirke. Området består av eiendommene gnr./bnr. 536/18, 48/1, 48/139, 48/15 og 79/1. Hensikten med planarbeidet er å utarbeide en detaljreguleringsplan som legger til rette for etablering av ny kirkeallé langs fv. 1066 til Rygge kirke. I tillegg skal det reguleres til VA-anlegg langs strekningen. Kirkealléen skal ligge langs siste del av Kirkeveien og til Rygge kirke. Strekningen er på ca. 500 m. Det skal også reguleres et areal fra kirkealléen til Bjølsenbekken nordøst for planområdet. Dette er for å lede overvann bort fra området.

Figur 8 Oversiktskart som viser det aktuelle planområdet. Kilde: Norgeskart.no. 2019

5.2 Dagens arealbruk og tilstøtende arealbruk

Planområdet består i dagens situasjon av kjøreveg, grøftearealer og jordbruksarealer, beliggende i et verdifullt kulturlandskap.

Tilstøtende områder i vest, øst og nord består av jordbruksarealer samt av bygninger og anlegg tilknyttet Rygge kirke.

Både langs nordsiden og sørsiden av vegen er det store jordbruksarealer. Mot nordøst ligger Bjølsenbekken. Terrenget i området er relativt flatt. Omkringliggende bebyggelse domineres av eldre landbruksbebyggelse, og

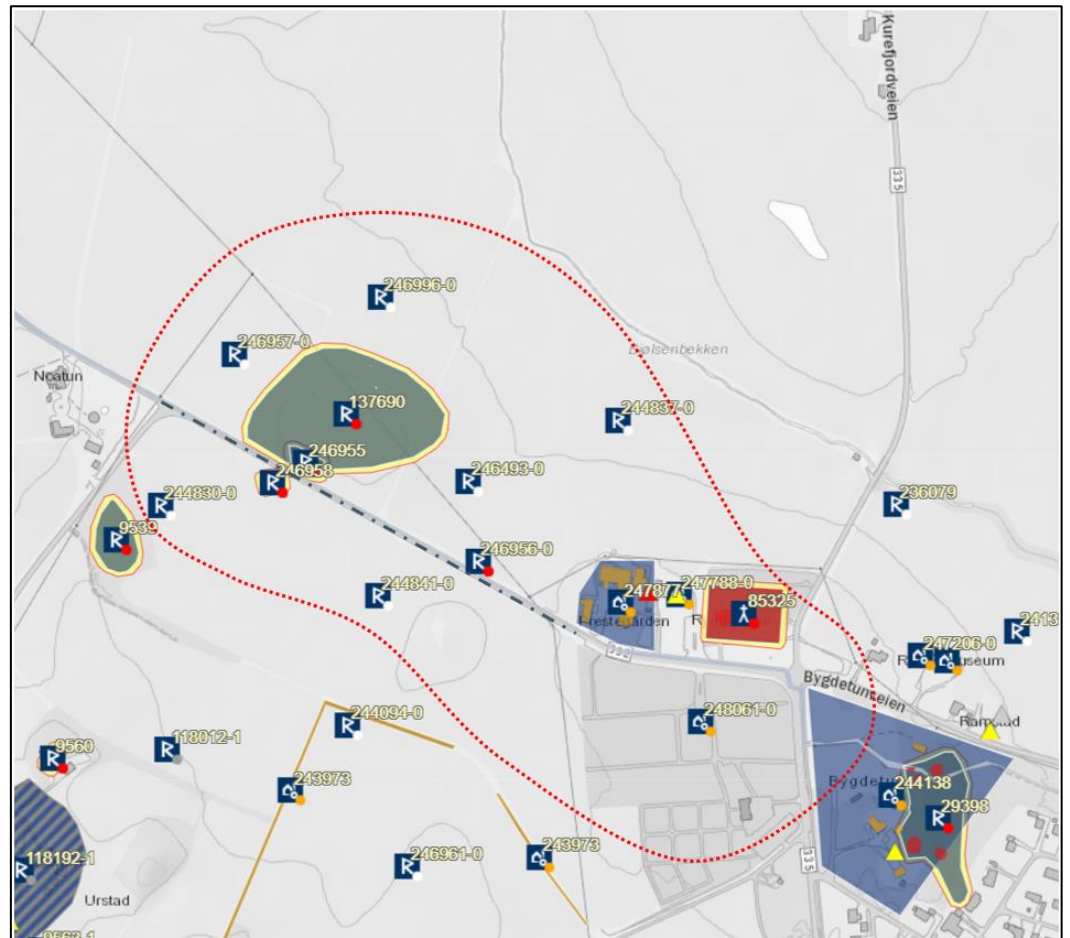
Rygge kirke med tilhørende utearealer og kirkegård. Området har innslag av eldre steingjerder, og vegen inngår i et veletablert kulturlandskap.

Figur 9 Oversikt i ortofoto, retning nordøst. Kilde: COWI AS, 2019

5.3 Kulturminner og kulturmiljø

Planområdet ligger i et frodig og mangfoldig herregårdslandskap med lang kontinuitet i bosetting og jordbruksdrift. Med sitt store antall kulturminner fra et langt tidsrom og et kulturlandskap med et tilnærmet kontinentalt preg, framstår landskapet omkring Rygge middelalderkirke med tydelig historisk karakter og dybde. I umiddelbar nærhet til planområdet finner man, i tillegg til kirken, presteboligen, kirkealléen, kirkegården. Pilegrimsleden går også gjennom planområdet.

Figur 10 Illustrasjon som viser kulturminnekvalliteter i og ved planområdet. Rød stiple linje viser planområdet samt de nærliggende områdene. Blå stiple linje viser planområdet. Illustrasjonen utarbeidet av COWI, 2019. Kartgrunnlag: Askeladden.

Tabellen på neste side viser en samlet oversikt over kjente registrerte kulturminner, automatisk fredete og nyere tids:

Kulturminne ID	Datering	Informasjon	Vernetype	SEFRAK kategori
KULA		Området er utvalgt som et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse av Riksantikvaren	Ikke fredet	
2469960-0	Middelalder	Løsfunn av segl i bly	Ikke fredet	-
246957-0	Middelalder	Løsfunn, signett (stempel)	Ikke fredet	-
137690	Fra jernalder til vikingtid - middelalder	Diverse løsfunn. En teori (basert på ovennevnte prosjekt) er at det i dette området har ligget en kirke fra tidlig middelalder.	1 er automatisk fredet, 1 er uavklart og 36 er ikke fredet	
246955	Eldre jernalder	Kokegroplokalitet. Lokalitet bestående av 8 kokegroper, samt én nedgravning/kokegrop. Kulturminnene er anlagt i leirundergrunn.	Automatisk fredet	
246958	Eldre jernalder og førromersk jernalder	Bosetningslokalitet med 5 stolpehull og 1 kokegrop og rester etter et kulturlag/dyrkningslag.	Automatisk fredet	
244830-0	Folkevandringstid	Løsfunn. Fragment av korsfestet spenne	Ikke fredet	
244841-0	Merovingertid	Løsfunn. Del av kort likearmet spenne med mønster	Ikke fredet	
246493-0	Merovingertid	Bøyleformet spenne	Ikke fredet	
246956-0	Eldre jernalder	Kokegroplokalitet	Automatisk fredet	Rød
175025-1	Førreformatorisk	Pilegrimsleden gjennom Moss og Rygge	Ikke fredet	
244837-0	Jernalder - middelalder	Løsfunn. Fragmenter av en blyplate med innskrift	Ikke fredet	
247877, 1- 5	1600-tallet	Prestegården gård. Stabburet er bygget på 1600-tallet	Vernet etter PBL	
247788-0	1800-tallet, fjerde kvartal	Rygge prestegård	Vernet etter PBL	Gul
85325	Middelalder	Rygge kirke	Automatisk fredet	
248061-0	1962	Rygge kapell	Vernet etter PBL	

5.4 Landskap- og naturverdier

Områdes generelle landskapskvaliteter fremkommer i "Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Østfold – Værne kloster-området- herregårdslandskapet" Planområdet ligger innenfor herregårdslandskapsområdet. Her framkommer at området har stor verdi som:

- > Kulturlandskap med lang historisk forankring.
- > Særegne landskapsvekslinger mellom åpent kulturlandskap, markerte allé- beplantninger og monumentale trær.

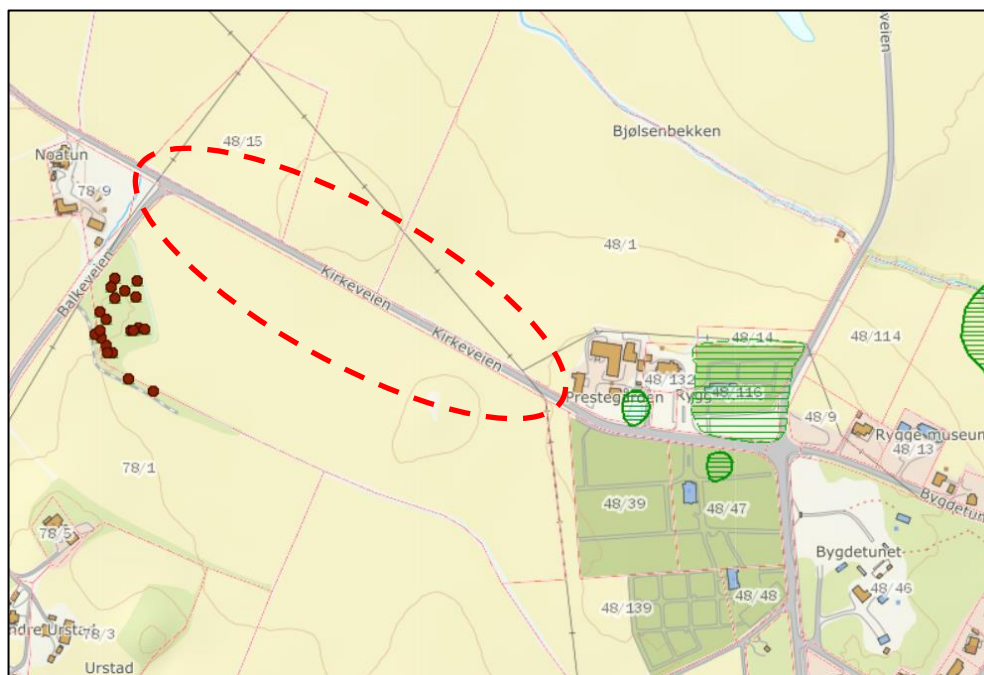
- > Rikt plante- og dyreliv knyttet til kulturlandskapet.
- > Store sammenhengende og produktive jordbruksarealer, og det åpne jordbruksarealet er også viktig for områdets landskapsbilde.

Ovennevnte viser at planområdet inngår i et landskap av svært høy verdi.

Den tidligere poppelalleen langs Kirkeveien er fjernet, men med forutsetning om at ny alle skal reetableres. Den er et viktig landskapstrekk som del av det historiske "herregårdslandskapet", og som viktig adkomstzone for kirken og bygdetunet.

Utenfor planområdet ligger landskapsvernområdet "Værne kloster-landskapsvernområdet med klosteralléen biotopvernområde" som er beskrevet i kap. 4.4 Temaplaner.

Ved prestegården, som ligger i umiddelbar nærhet til planområdet, er det registrert en viktig dam, likeså ved kirkegården på motsatt side av Kirkeveien. Området rundt Rygge kirke er registrert et lokalt viktig parklandskap. Samtlige viktige naturverdier er vist med grønn skravur på kartet over. Det er ikke registrert truede eller fremmede arter innenfor eller i umiddelbar nærhet til planområdet.

Figur 11 Miljøstatus.no (hentet 26.04.2019). Rød stiptet sirkel viser planområdet.

5.5 Rekreasjonsverdi/- bruk og barn og unges interesser

Planområdet ligger i et landskap av nasjonal betydning. Værne-kloster området, har stor opplevelsesverdi og fungerer som et regionalt rekreasjonsområde. Selve alléen benyttes som en ferdselsåre for brukerne av Rygge middelalderkirke, bygdetunet og kirkegården, til konfirmasjonsundervisning og andre aktiviteter. Bygdetunet er en møteplass for Rygges innbyggere ved feiringen av 17. mai.

5.6 Sosial infrastruktur

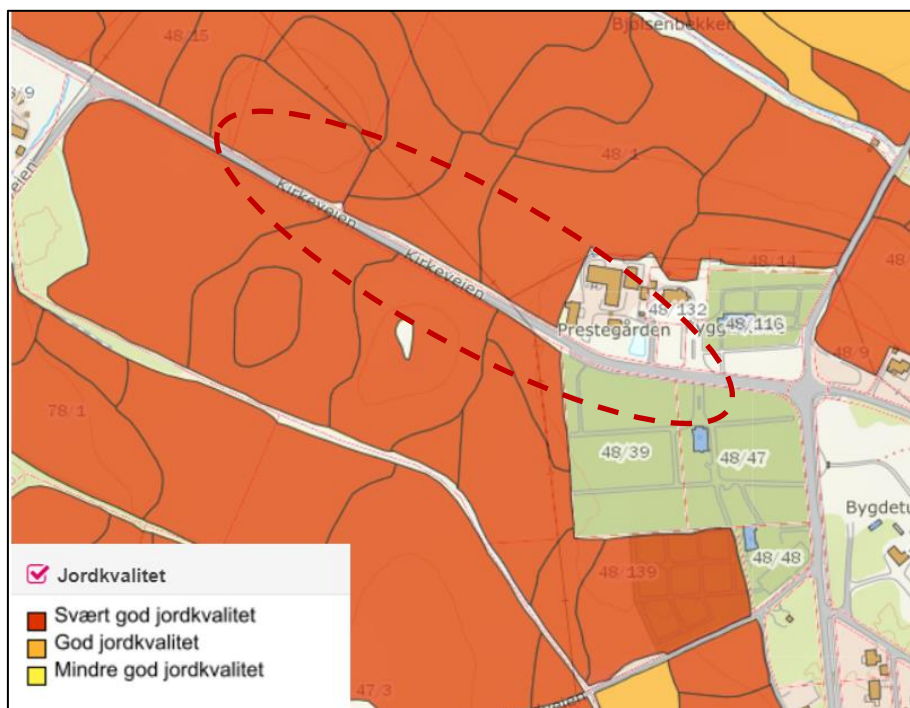
Sosial infrastruktur innenfor planområdet knytter seg til kirken og kirkegården.

Planområdet ligger avsides fra skoler og barnehager. Vang skole ligger ca. 1,5 km (luftlinje) nordvest for planområdet, og Halmstad barne- og ungdomsskole ligger ca. 1,7 km (luftlinje) nordøst for planområdet.

Planområdet ligger også med god avstand til nærmeste butikk, Joker, beliggende langs Ryggeveien i tettstedet Halmstad.

5.7 Landbruk

Store deler av planområdet består av fulldyrka jordbruksarealer med svært god kvalitet.

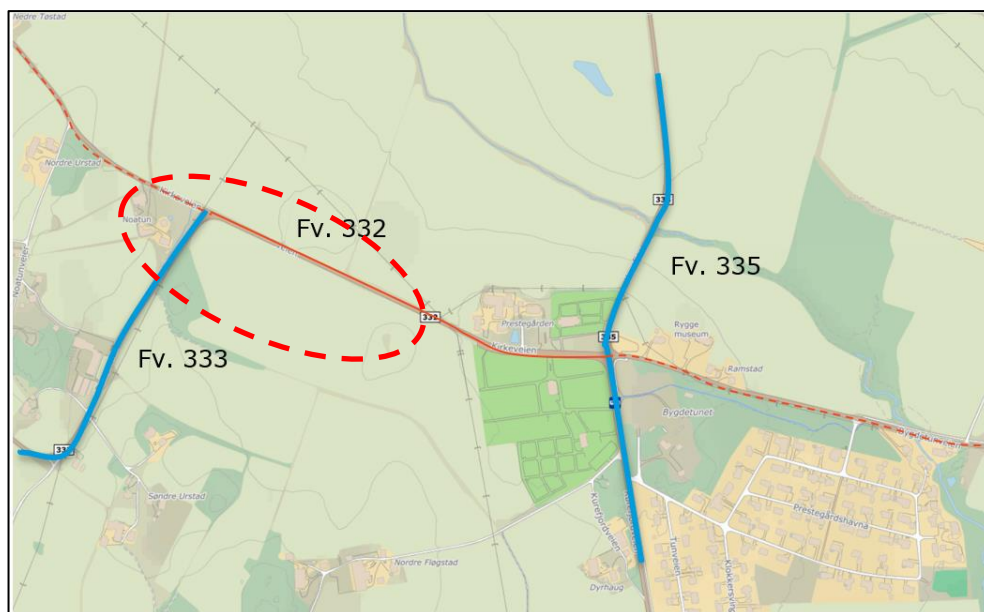

Figur 12 Utklippet over viser jordkvalitet i og ved planområdet. Kilde: Miljøstatus.no. 2019

5.8 Trafikkforhold

Vegnettet

Fylkesveg 1066 er en tofelts veg gjennom planområdet. Fartsgrensen er satt til 80 km/t. Fv. 1066 møter fv. 1068 i retning nordvest, og fv. 119 i retning sørøst.

Figur 13 Oversiktskart som viser overordnet vegnett. Rød linje er fv. 1066 (tidligere 332), blå linjer er tilleggsgatevegnett, fv. 1068 (tidligere 333) og 119 (tidligere 335). Kilde: Finn.no

Trafikk på vegnettet

I figur 10 er ÅDT på de nærmeste fylkesvegene til planområdet vist. ÅDT er et gjennomsnittstall for daglig trafikkmengde, og er beregnet ved å summere antall kjøretøy som har passert en vegstrekning i begge retninger i løpet av året, dividert på årets dager. Det er omkring 1014 ÅDT på fv. 1066 ved planområdet og 447 ÅDT ved fv. 1068 og 1732 i fv. 119 i 2018.

Figur 14 Oversikt over ÅDT på de nærmeste vegene til planområdet (kilde: Vegkart.no/Statens vegvesen). Rød stiplet sirkel viser planområdet.

Trafikkulykker

Det har blitt sett på rapporterte trafikkulykker i og ved planområdet. Data om ulykkene er hentet fra Vegkart.no. Disse er vist i figur 11. Området som er undersøkt er avgrenset til de to nærmeste kryssene langs FV. 1066. Skadene spenner fra år 1990 til siste ulykke som var i 2016. Til sammen er det snakk om 17 ulykker, hvor av 15 av disse gjeldt lettere skader på de involverte. Ved Bjølsenbekken, langs fv. 119, har det vært to ulykker, hvorpå to omkomne (2004) og en ulykke hvor én person ble meget alvorlig skadet (2015).

Figur 15 Ulykker som er innrapportert og registrert i Vegkart.no. Rød stiplet sirkel viser planområdet.

Myke trafikanter

Det er ikke tilrettelagt for myke trafikanter langs fv. 1066.

Kollektivtrafikk

Det finnes ingen bussholdeplasser innenfor planområdet. Nærmeste bussholdeplass er "Rygge kirke", langs Kurefjordveien ved krysset mellom fv. 119 og 1066. Det finnes lite kollektiv langs strekningen. To ruter går til Rygge kirke:

- > Buss nr. 250 Halmstad skole til Rygge kirke, kjøres kun på skoledager.
- > Buss nr. 251 Rygge kirke til Rygge rådhus (buss til Rygge ungdomsskole), kjøres kun på skoledager.

Trafikksikkerhet

Statens vegvesen aksepterer at det planlegges med utgangspunkt i at fartsgrensen kan settes ned til 60 km/t. Ifølge Statens vegvesens håndbok N101 Rekkverk og vegens sideområder er sikkerhets-avstanden 3,0 meter med fartsgrense 60 km/t og ÅDT 0 – 1500. Innenfor sikkerhetssonen skal det ikke

være farlige sidehindre. Store trær innenfor sikkerhetssonen utgjør en høy risiko for alvorlig personskade ved påkjørsel.

Med fartsgrense 60 km/t eller lavere gir håndboken åpning for, etter nærmere vurdering, å plante trær i den ytre halvdel av sikkerhetsavstanden. Håndbok N101 sier imidlertid også at reelt fartsnivå på aktuell vegstrekning må vurderes. Statens vegvesen mener det er en betydelig risiko for at fartsnivået kan bli for høyt på fv. 1066 i forhold til skiltet fartsgrense på 60 km/t og krever derfor at nye trær plantes minst 3,0 m fra kjørebane kant. Det foreslås å gjennomføre fartsmålinger før og etter at trær er plantet ut.

I Østfold har det gjennom årene vært flere dødsulykker etter påkjørsel av trær, også på steder med skiltet fartsgrense 60 km/t. I nærområdet til Rygge kirke har det også vært en dødsulykke etter påkjørsel av tre.

Vegstandard

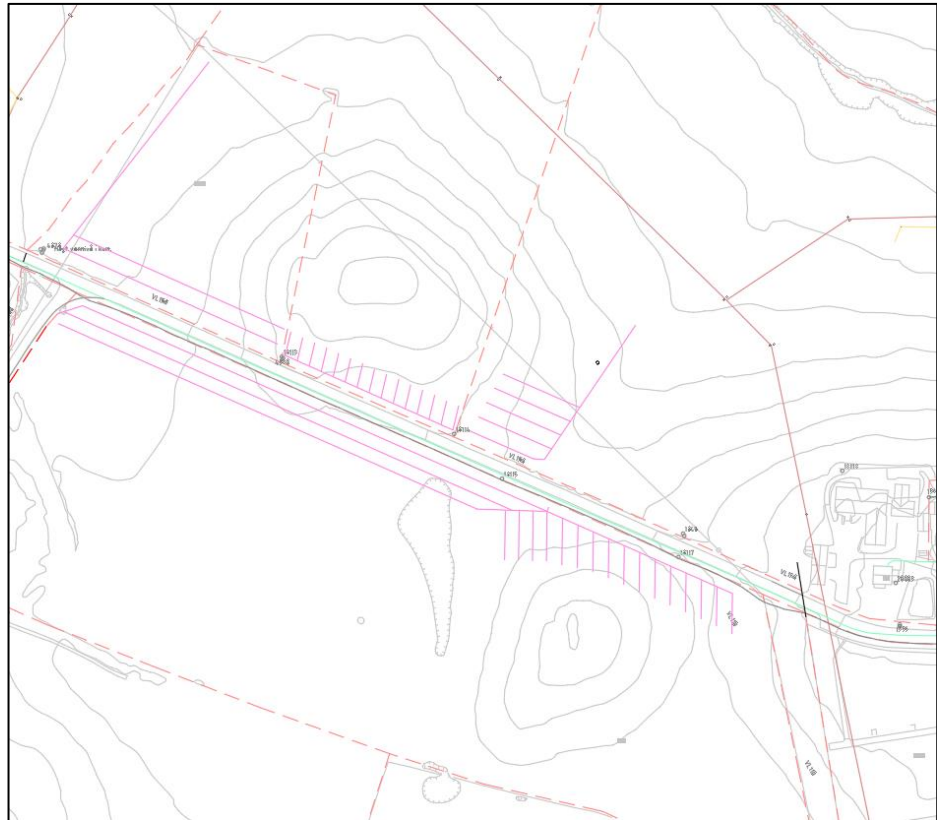
Reguleringsplanen skal sikre areal til etablering av ny allé langs fv. 1066 (tidligere fv. 332). Dagens vegbredde blir beholdt uendret. Det er foreligger heller ikke planer om å gjennomføre utbedringer av kjørebanen utover mindre vedlikeholdstiltak i form av stikkrenner og asfaltering.

5.9 Universell tilgjengelighet

Kirkealléen har ikke gang- sykkelveg eller fortau. Det medfører at alle må benytte kjørearealet. Eksisterende asfaltdekke er av eldre dato og ikke optimalt for hverken syns- eller bevegelseshemmede.

5.10 Teknisk infrastruktur

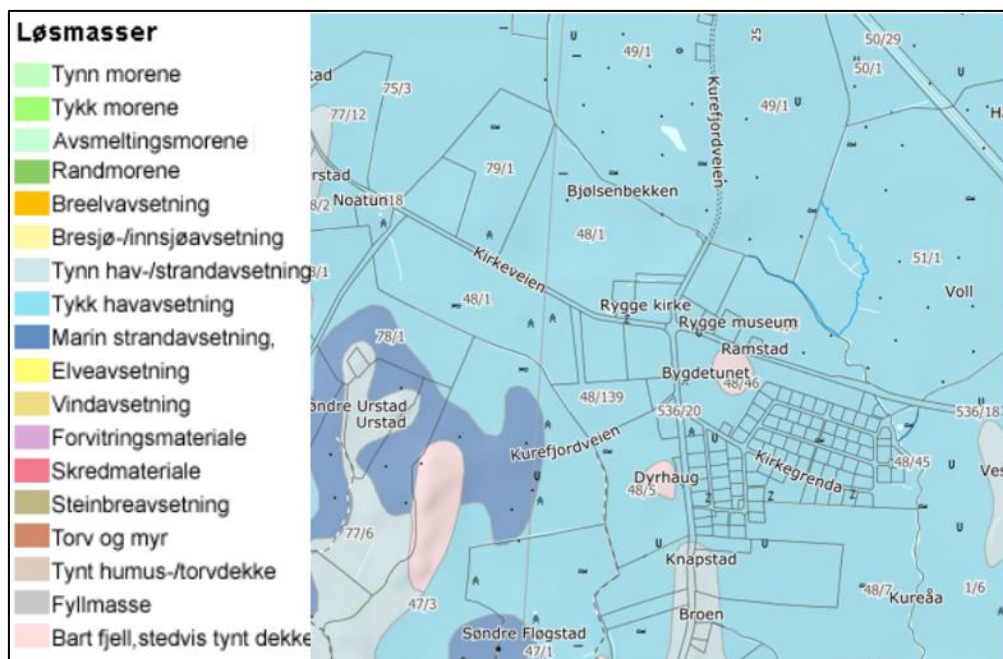
I dag går det vann- og avløpsledninger langs fylkesvegen, på sørsiden. I tillegg ligger det jordbruksdreneringsanlegg på hver side.

Figur 16 Utsnittet viser eksisterende vann- og avløpsledninger i blått/grønt og jordbruksdrenering i rosa. Kilde: COWI AS, 2019.

5.11 Grunnforhold

NGUs løsmassekart viser at det hovedsakelig er tykk havavsetning innenfor planområdet. Det finnes et lite parti ved som er av tynn hav- og strandavsetning.

Figur 17 NGUS løsmassekart, hentet 16.01.19

5.12 Støyforurensing

Det er ikke utført nye beregninger for dagens situasjon. Støysonekart (Miljøstatus.no) for E6 og jernbanen når ikke frem til planområdet. Vegstøy fra Kirkealléen er knyttet til en begrenset trafikkmengde (ÅDT på ca. 1000).

5.13 Næring

Utover jordbruksnæring finnes det ikke næringsvirksomhet tilknyttet planområdet.

6 Beskrivelse av planforslaget

6.1 Planlagt arealbruk

Hensikten med planarbeidet er å utarbeide en detaljreguleringsplan som legger til rette for etablering av ny kirkeallé langs fv. 1066 til Rygge kirke. I tillegg skal det reguleres til VA-anlegg langs strekningen.

Reguleringsplanen er utformet som en detaljeringsplan, jf. plan- og bygningsloven (PBL) § 12-3.

Reguleringsgrensen vil følge eksisterende fv. 1066 og avgrenses i vest i krysset hvor fv. 1066 møter fv. 1068 og avsluttes i øst før Prestegården og kirkegården.

Planformålene, jf. PBL § 12-5, er i hovedsak *kjøreveg, annen veggrunn – grøntareal og landbruks- natur og friluftsmål*.

Hensynssoner, jf. PBL § 12-6, er *bevaring kulturmiljø*, og aktuelle bestemmelsesområder, jf. PBL § 12-7, er *midlertidig bygg- og anleggsområder og sikre vern i bygninger, andre kulturminner og kulturmiljøer*.

6.1.1 Tiltaket

Planforslaget forutsetter at eksisterende situasjon uten gang- og sykkelveg eller fortau opprettholdes. Vegarealet får nytt toppdekke og det anlegges åpen vegggrøft samt ny treallé.

Under terreng

Under bakken legges det til rette for nye VA-ledninger samt signalkabelrør.

Fra formålsgrensen til formålet *annen veggrunn - grøntareal* (i retning nordøst) reguleres det inn en 10 meter bred trasé fra vegkant og ned til Bjølsenbekken. Dette formålet følger lavbrekket over jordet. Hensikten er å lede overvann i lukket grøft til Bjølsenbekken. Det kan bli aktuelt å etablere fangdam eller sedimentasjonskammer i tilknytning til bekken i ettertid.

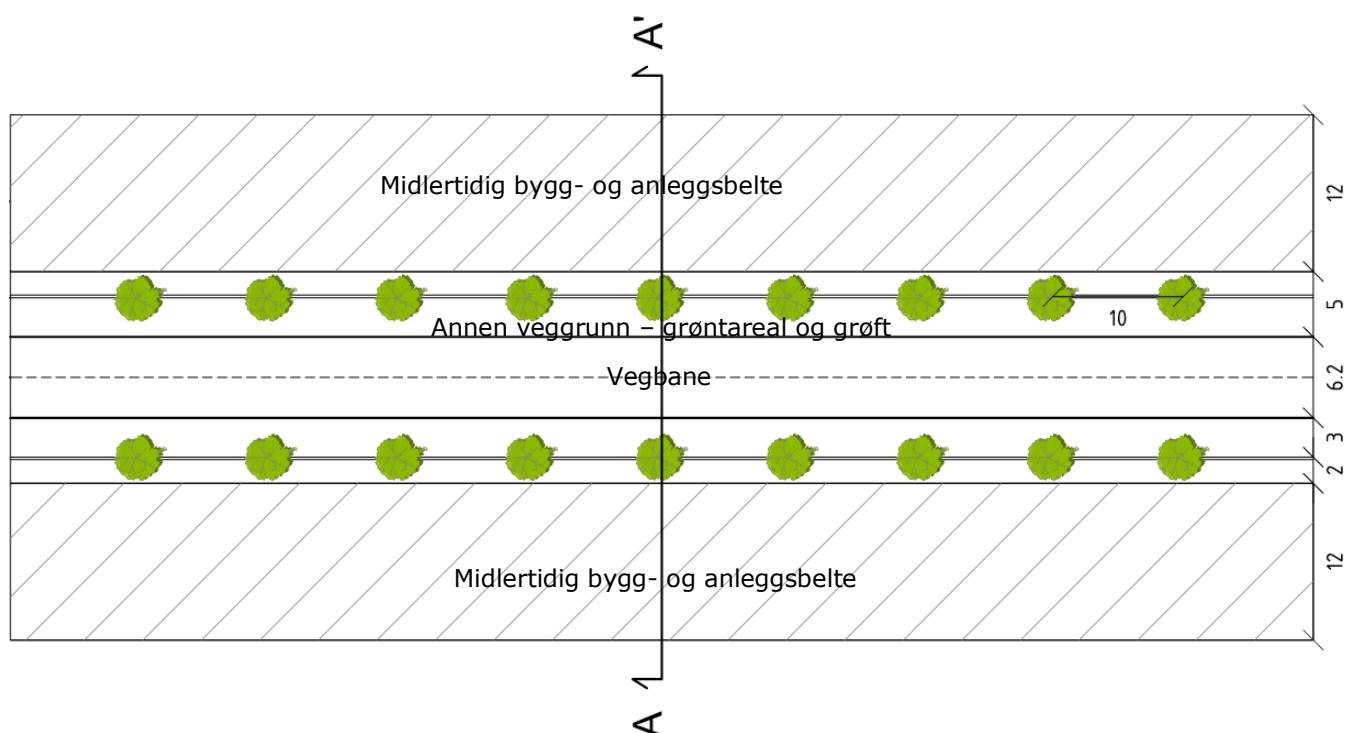
På terreng

Fra vegkant (nord og sør for fv. 1066) er det regulert en 5 meter bred sone som skal settes av til arealformålet *annen veggrunn - grøntareal*. Innenfor dette formålet skal det være plass til både plassering av lindetrær, åpen grøft og tursti (1,5 m).

Fra formålsgrensen til formålet *annen veggrunn* og ut (i retning sørvest) er det regulert en 12 meter bred sone til midlertidig bygge- og anleggsområde. Arealformålet som er der i dag (LNF/jordbruk), videreføres i denne reguleringsplanen. Det midlertidige beslaget bortfaller etter ett år.

Treallé

Den tidligere treallen av poppel er i planen erstattet med lindetrær. Poppelalleen ble plantet rett etter krigen og ble valgt ut fra det som var tilgjengelig fra nærliggende planteskole. Lindetrær har et velegnet allétre og er mye brukt innenfor "Herregårdslandskapet" i Rygge. Det forutsettes brukt store oppstammede trær som gir en rask visuell virkning. Trærne blir plassert med 10 meter avstand (tidligere 8 meter), og med større avstand til vegbane. Dette sammen med en større bredde på grønt- og grøfteareal vil sikre trærne gode vekstforhold, samt skape et mer oversiktlig trafikkbilde.

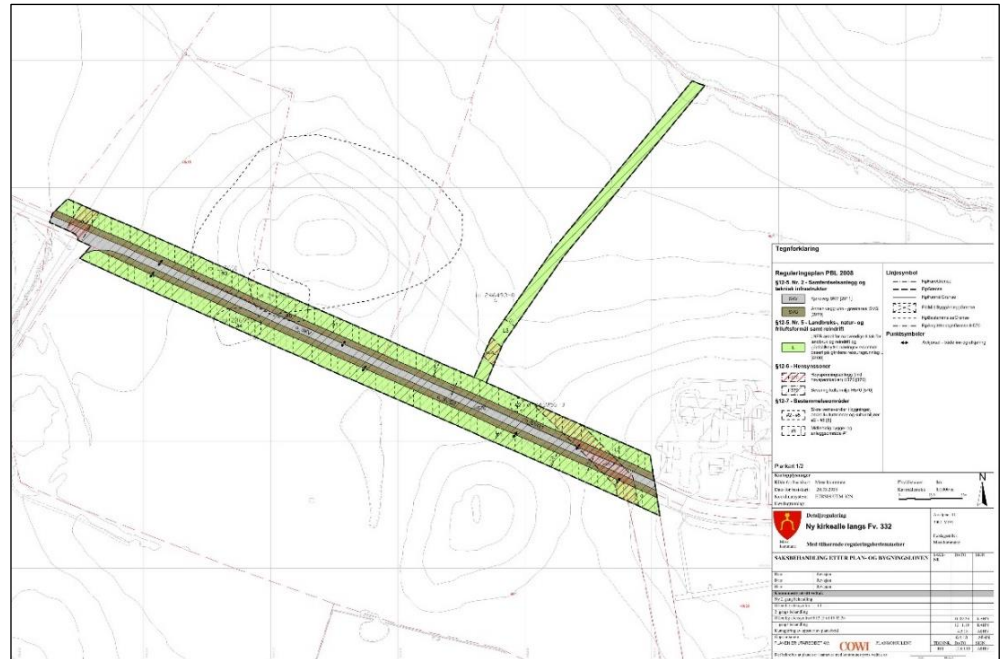
Figur 19 Landskapsskisse som viser tiltaket. Kilde: COWI AS, 2019.

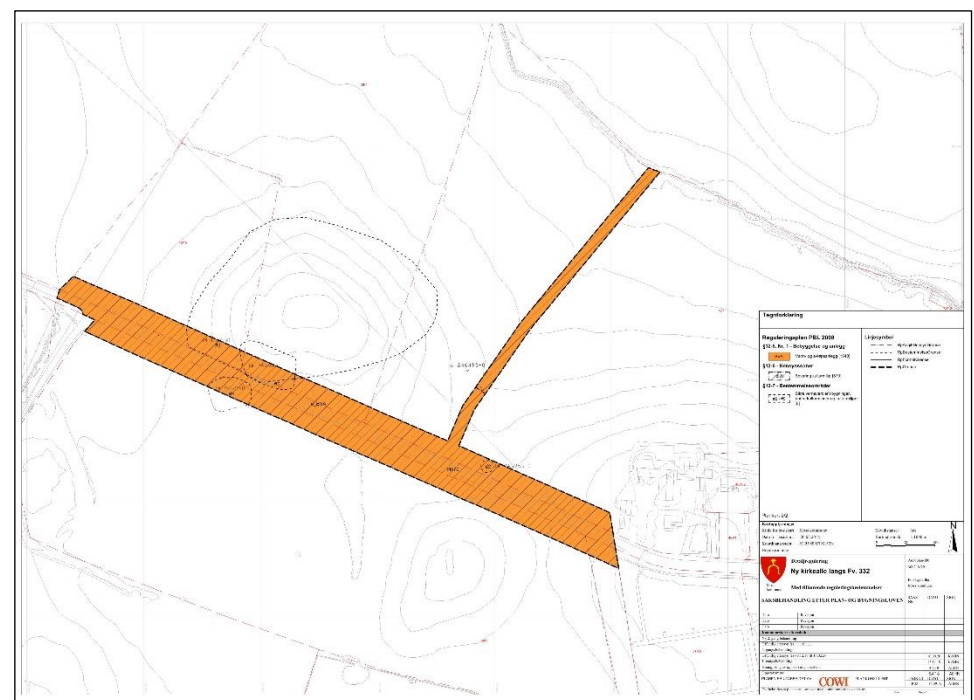
Figur 18 Landskapsskisse som viser tverrsnittet. Kilde: COWI AS, 2019.

6.1.2 Plankart

På neste side vises en forminsknet versjon av plankartene, over og under bakken. Plankartet (i riktig målestokk) foreligger som eget dokument i plansaken.

Figur 20 R01 viser plankartet på bakkenivå. Kilde: COWI AS, 2019.

Figur 21 R02 viser plankartet under bakken. Kilde: COWI AS, 2019.

6.1.3 Reguleringsformål

Planen regulerer området til følgende formål:

Reguleringsformål	Areal
<i>Nr. 1 Bebyggelse og anlegg</i>	<i>23,2 daa</i>
Vann- og avløpsanlegg – 1540	23,2 daa
<i>Nr. 2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur</i>	<i>8,2 daa</i>
Kjøreveg - 2011	3,3 daa
Annen veggrunn – grøntareal - 2019	5,0 daa
<i>Nr. 5 Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift</i>	<i>14,9 daa</i>
LNFR areal for nødvendige tiltak for landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag - 5001	14,9 daa
<i>§ 12-6 Hensynssoner</i>	
Bevaring av kulturmiljø (H570)	23,2 daa
Høyspenningsanlegg (H370)	1,9 daa
<i>§ 12-7 Bestemmelsesområder</i>	<i>14,4 daa</i>
Midlertidig bygge- og anleggsområde, #1	12,0 daa
Sikre vern i bygninger, andre kulturminner og kulturmiljøer, #2 - #5	2,4 daa
SUM areal	23.2 daa

6.2 Gjennomgang av aktuelle reguleringsformål

6.2.1 Reguleringsformålene gjennomgås og løsningene beskrives.

Nr. 1 Bebyggelse og anlegg

Vann- og avløpsanlegg

Formålet legger til rette for at det kan anlegges vann- og avløpsledninger, samt fiberkabler.

Nr. 2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Kjøreveg (SKV)

Formålet inneholder nødvendig og eksisterende vegareal langs fv. 1066.

Annen veggrunn - grøntareal (SVG1-SVG4)

Formålet omfatter nødvendig sideareal (grøfter m.m.) på hver side av fv. 1066. Sidearealene har en bredde på 5 m, målt fra ytterkant formålet kjøreveg.

Nr. 5 Landbruks- natur- og friluftsmål

Landbruks, - natur- og friluftsmål

Formålet er en videreføring av kommuneplanens arealdel.

§ 12- 6 Hensynssoner

Bevaring av kulturmiljø (H570)

Hensynssonen er knyttet til bevaring av kulturmiljø og er hentet fra eksisterende kommuneplans arealdel. Hensynssonen tilsvarer plangrensen i areal og utforming. I tillegg omfatter hensynssonen Pilegrimsleden som går gjennom planområdet.

Høyspenningsanlegg (H370)

Hensynssonen er knyttet til høyspenningsluftledninger innenfor planområdet. Hensynssonen er et byggeforbudsbelte, og ingen bebyggelse kan tillates innenfor definert sone.

§ 12- 7 Bestemmelsesområder

Midlertidig bygge- og anleggsområde, #1

Midlertidige bygge- og anleggsområder reguleres der det forventes behov for bruk av arealer i anleggsperioden. Bestemmelsesområdene er lagt på hver side av fv. 1066 og har en bredde på 12 meter, målt fra ytterkant av formålet annen veggrunn- grøntareal.

Sikre vern i bygninger, andre kulturminner og kulturmiljøer, #2 - #5

Innenfor bestemmelsesområde #2 - #5 i plankartet er det påvist automatisk fredete kulturminner i form av bosetning- og aktivitetsområder og

gjenstandsfunn. De delene av kulturminnene som er i konflikt med planen kan fjernes uten vilkår om arkeologisk utgraving.

Kulturminnene omfattet av bestemmelsesområde #2 - #4 strekker seg utenfor planens avgrensning, og det tillates ikke anleggsarbeid innenfor de delene av kulturminnene som ligger utenfor plangrensen. Dette området skal for eksempel ikke benyttes til deponering av fyllmasser, lagring av materialer eller som oppstillingsplass for maskiner.

6.3 Trafikkløsning og trafiksikkerhet

Vegbredden er lik eksisterende situasjon, men alléen plantes med større avstand til vegskulder.

Prosjektet forutsetter at eksisterende situasjon uten gang- og sykkelveg og fortau opprettholdes, men vegarealet er flatt og vegarealet får nytt toppdekke

6.4 Landbruk

Planen forutsetter ingen breddeutvidelse av kjørevegen. De permanente endringene gjelder omgjøring av eksisterende jordbruksareal til annen veggrunn - grøntareal 5 daa. Innenfor dette arealet var det også tidligere allébeplanting.

Planarbeidet inkluderer også omlegging av VA- systemet som setter jordbruksarealer ut av drift temporært. Det forutsettes at jordbruksarealene som blir berørt settes i stand slik at normal produksjons gjenvinnes så fort som mulig.

6.5 Kollektivtilbud

Det legges ikke opp til kollektivfelt. Planforslaget vil være som beskrevet som for eksisterende trafikkforhold, jf.5.7.

6.6 Kulturminner

Kulturmiljøet er vurdert å ha svært stor kulturhistorisk verdi. Planområdet ligger i et frodig og mangfoldig kulturlandskap med lang kontinuitet i bosetting og jordbruksdrift. I og ved planområdet finnes det flere automatisk fredete kulturminner, samt Rygge middelalderkirke med tilhørende kirkegård, kapell og tidligere den tidligere presteboligen. Pilegrimsleden går også gjennom planområdet. Kulturmiljøet fremstår autentisk og med tydelig historisk karakter og tidsdybde. Fem bygninger som er tilknyttet den tidligere presteboligen er kommunalt listeførte, og det eldste bygget av disse kan dateres så langt tilbake som til 1600-tallet (stabbur). Området innehar både kunnskaps-, opplevels- og bruksverdi.

Rygge kirke er fredet etter kulturminneloven og listeført etter kirkerundskrivet, hvilket gir den nasjonal verdi. Presteboligen er bevaringsverdig på bakgrunn av sin kulturhistoriske verdi, som en del av et helhetlig tun med historisk betydning. Gårdstunet med plassering av bygninger er bevaringsverdig på bakgrunn av sin historiske betydning som det opprinnelige gårdstunet med sammenhengende bosetning langt tilbake i tid. Rygge kirkegård og Rygge kapell

inngår i det overordnede kulturmiljøet og er vurdert til å være av høy kulturhistorisk verdi.

I forbindelse med etablering av ny kirkeallé og nytt VA-anlegg langs begge sider av fv. 1066 ved Rygge kirke i Moss kommune utførte Østfold fylkeskommune ved Fylkeskonservatoren arkeologiske registreringer. Registreringssonen ble satt til 25 meter på begge sider av fv. 1066, i tillegg inngikk en 20 m bred korridor ned til Bjølsenbekken nord for vegtraséen. Totalt er strekningen langs fv. 1066 om lag 500 m.

Registreringen ble gjennomført i tidsrommet 24.9.–1.10.2018.

Figur 22 Fotografi tatt under utgravningen høsten 2018. Kilde: Østfold fylkeskommune.

Det ble utført søkesjakt etter forhistoriske aktivitetsspor. Søkesjakt innebærer at matjorden fjernes slik at undergrunnen synliggjøres. Funnopplysninger, geometri og lokalitetsbeskrivelser er lagt til i Riksantikvarens kulturminnedatabase, Askeladden.

Fra det aktuelle området og østover til Halmstad er det ca. 1,5 km, mens det mot nordvest til Moss er noe over 4 km. Registreringsområdet er lokalisert i en sentral del av kulturlandskapet i Rygge. I samtlige himmelretninger er det større åkerflater kun avbrutt av mindre skogholt. Rett øst for tiltaket ligger Rygge middelalder kirke. I nærheten av kirkestedet er det anlagt flere gravhauger. Det er også registrert flere gravminner i skogholtet sør for fv. 1066 og øst for Balkeveien. I tillegg er det gjort sjeldne metallfunn på jorden nord for fv. 1066, deriblant et gullsmykke fra romertid og en del av et krusifiks fra middelalder.

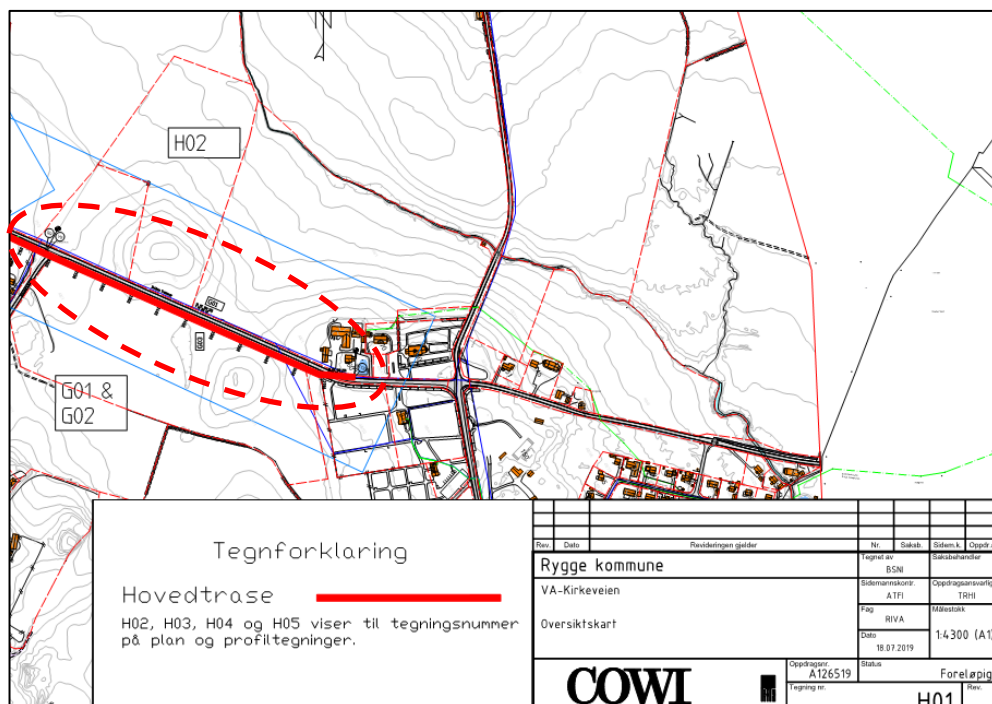
Det arkeologiske arbeidet registrerte ett kokegropfelt, ett bosetnings- og aktivitetsområde og én enkeltliggende kokegrop. I Riksantikvarens kulturminnedatabase har disse fått følgende ID-nummer: 246 955, 246 958,

I planområdet befinner det seg fire automatisk fredete kulturminner. Fylkeskonservatoren i Østfold har foreløpig anbefalt at de som blir berørt av planen (ca. 2/3 av funnene) frigis uten vilkår om arkeologisk utgravning. Dette fordrer riktignok at Riksantikvaren er enig. Det vil i så fall ikke bli snakk om å sette i gang en utgravning før bygging/anleggsstart. Det må likevel søkes om dispensasjon fra kulturminneloven for å få frigjort disse kulturminnene.

Moss kommune skal oppgradere sin vannledning fra Rygge kirke, langs Kirkeveien og til Fredheim (Larkollveien). Det skal også anlegges trekkerør, og et trykkavløpssystem som transporteres til tilkoblingspunkt ved Dilling. Strekningen er ca. 3 km, og traséen går langs veg gjennom landbruksområder med spredt bebyggelse. Det er prosjektert for styrt boring og rørpressing under veg. I reguleringsområdet skal det legges Ø225 mm PE100 og trekkerør 3xØ40 mm PE.

[illegible]

Figur 23 Oversiktskart som viser prosjektert ny hovedtrasé. Planområdet sees til venstre.
Kilde: COWI AS, 2019.

Figur 24 Kartet viser prosjekt ny hovedtrase innenfor planområdet. VA-traseen strekker seg fra prestegården og helt opp til krysset der Kirkeveien møter Larkollenveien (nr. 119). Kilde: COWI AS, 2019.

6.8 Rekkefølgebestemmelser

- > Vedtak om frigivelse av automatisk fredete kulturminner må foreligge før det gis tillatelse til tiltak etter PBL § 20.

7 Virkninger/konsekvenser av planforslaget

Her beskrives og vurderes virkninger og konsekvenser av gjennomføring av planen. Konsekvenser beskrives når planen avviker fra vedtatt oversiktsplan, temaplan, vedtatt retningslinje, norm eller vedtekt eller når planen vil medføre konsekvenser for natur, miljø eller samfunn. Eventuelle avbøtende tiltak skal beskrives.

7.1 Forhold til overordnede planer og føringer

I nærheten av planområdet foreligger det tre reguleringsplaner, slik det er beskrevet i kap. 4.3. Planforslaget berører ikke disse planene.

Planforslaget er i samråd med vedtatt kommuneplan, samt ny foreslått kommuneplan.

Planforslaget sørger for ny og forbedret vann- og avløpsløsning samt at det legges til rett for fiberkabler. Dette er i tråd med Hovedplanen for VA i Rygge kommune.

Planarbeidet er i tråd med de føringer som er gitt i forbindelse med KULA-prosjektet, Rygge kommunes kulturminneplan, samt Kulturminneplanen for Østfold. Ikke bare er tiltaket i tråd med disse føringene, men planforslaget bidrar også til å oppfylle intensjonen bak disse.

Generelle statlige føringer er av mindre relevans i dette prosjektet. Planforslaget er likevel ikke i konflikt med disse.

7.2 Landskap og stedets karakter

Alléen inn til Rygge kirke er en viktig del av kulturlandskapet. Når planen forutsetter en ny trebeplanting og avsetting av tilstrekkelig areal til rotsystemet vil det foreligge et godt grunnlag for at alléen blir et langsiktig element i kulturlandskapet. Dette medfører at planlagt løsning er bedre enn den tidligere situasjonen som medførte at trærne var utsatt for kjøreskader både fra veg og jordbruksdriften.

Hele prosjektet vil derfor legge et godt grunnlag for at alléen blir et element i tråd med intensjonene som framkommer i arbeidet knyttet til "Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Østfold (KULA)". I tillegg til dette vil alléen gi en flott adkomstsone til Rygge kirke.

7.3 Landbruk

Planlagt trerekke og grøft krever 5 daa. (bredde på 5 meter på hver side av kjøreveg), mens tidligere allé er mer diffust avgrenset. Ut fra foto er den eksisterende gressrabatten beregnet til å ha gjennomsnittlige bredden på ca. 2,5 m. Totalt sett medfører dette at 2,5 daa jordbruksareal blir tatt ut av produksjon i forhold til situasjonen før oppstart av planarbeidet.

Tiltaket medføre at anleggsområdet og VA-tekniske tiltak i en midlertidig situasjon ikke kan utnyttes til jordbruksproduksjon. Dette arealet er beregnet til maksimalt 12 daa, men det er ikke sikkert at hele dette arealet utnyttes.

Trerekkene i alléen vil gi noe mer skygge for deler av arealet, men samtidig vil trerekkene redusere vinderosjon og uttørking.

Det er utarbeidet plan for bevaring av matjordlaget, jf. vedlegg V6. I dette dokumentet framkommer det hvordan matjorda skal sjaktes av, deponeres og håndteres i planprosessen. Det foreligger en bestemmelse § 3.3. som gir de juridiske føringer for dette arbeidet. Siden endringene av arealbruk gjelder arealovergang fra jordbruksarealer til grøntareal, forventes det kun små mengder med overskudd av matjord.

7.4 Kulturminner og kulturmiljø

Påvirkning

Arkeologiske kulturminner

Etablering av grøftekanter, samt tilbakeføringen av trealléen som blir forskjøvet ca. 2-3 m ut til hver side av kjørebane sammenlignet med tidligere, vil påvirke registrerte arkeologiske kulturminner negativt. Tiltaket fordrer en frigivelse av disse.

- > Samlet vurderes påvirkning til å være *forringet*.

Nyere tids kulturminner

Tiltaket vil i liten grad påvirke de kulturhistoriske verdiene, snarere tvert i mot. Planområdet inngår i et helhetlig og nasjonalt viktig kulturlandskap. En reetablering av trealléen vil medføre at området istandsettes slik det tidligere har vært, og dette vil påvirke og forsterke området positivt. Prosjektet vil legge et godt grunnlag for at alléen blir et element i tråd med intensjonene som framkommer i arbeidet knyttet til "Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Østfold (KULA)". I tillegg til dette vil alléen gi en flott adkomstzone til Rygge kirke, og ikke minst opprettholde Rygges særstilling som et sted med mange trealléer.

- > Samlet vurderes påvirkning til å være *forbedret*.

Samlet konsekvens

De arkeologiske kulturminnene har fått *stor* verdi og påvirkningen er *forringet*. Konsekvensen for disse, som følge av tiltaket, blir dermed: *betydelig miljøskade* (--).

De nyere tids kulturminner har fått *svært stor* verdi og påvirkning er *forbedret*. Konsekvensen for disse, som følge av tiltaket, blir dermed: *betydelig miljøforbedring* (++)

7.5 Forholdet til kravene i kap II i naturmangfoldloven

Det er innenfor planområdet ikke registrert noen spesielle forhold som berører naturmangfoldloven i eksisterende databaser, og på bakgrunn av dette vurderes det at gjennomføring av planforslaget ikke vil medføre noen kjente konsekvenser for naturmangfold, herunder biologisk mangfold.

7.6 Rekreasjonsinteresser/barn og unges interesser

Alléen medfører en langsiktig visuell opprustning som øker områdets attraktivitet som rekreasjonsområde. Dette har spesielt stor verdi fordi alléen inngår i et kulturlandskap med stor opplevelsesverdi.

Breddeutvidelsen av grøntområdet åpner for en sti langs kjørevegen som øker kvaliteten på alléen som rekreasjonsområde. Dette vil få stor verdi lokalt og vil også ha betydning for hvor mange som bruker vegen til rekreasjon.

7.7 Trafikkforhold

Trafikksikkerhet

Vegavdeling Østfold aksepterer at det planlegges med utgangspunkt i at fartsgrensen kan settes ned til 60 km/t. Ifølge Statens vegvesens håndbok N101 Rekkverk og vegens sideområder er sikkerhets-avstanden 3,0 meter med fartsgrense 60 km/t og ÅDT 0 – 1500. Innenfor sikkerhetssonen skal det ikke være farlige sidehindre. Store trær innenfor sikkerhetssonen utgjør en høy risiko for alvorlig personskade ved påkjørsel.

Med fartsgrense 60 km/t eller lavere gir håndboken åpning for, etter nærmere vurdering, å plante trær i den ytre halvdel av sikkerhetsavstanden. Håndbok N101 sier imidlertid også at reelt fartsnivå på aktuell vegstrekning må vurderes. Vegavdeling Østfold mener det er en betydelig risiko for at fartsnivået kan bli for høyt på fv. 1066 i forhold til skiltet fartsgrense 60 km/t og krever derfor at nye trær plantes minst 3,0 m unna kjørebane kant. Det foreslås å gjennomføre fartsmålinger før og etter at trær er plantet ut.

I Østfold har det gjennom årene vært flere dødsulykker etter påkjørsel av trær, også på steder med skiltet fartsgrense 60 km/t. I nærområdet til Rygge kirke har det også vært én dødsulykke etter påkjørsel av tre.

Vegstandard

Reguleringsplanen skal sikre areal til etablering av ny allé langs fv. 1066 (tidligere fv. 332). Dagens vegbredde blir beholdt uendret. Det er foreliggende heller ikke planer om å gjennomføre utbedringer av kjørebanen utover mindre vedlikeholdstiltak i form av stikkrenner og asfaltering.

7.8 Sosial infrastruktur

Gjennomføring av detaljreguleringsplanen vil ikke gi konsekvenser for sosial infrastruktur, da det ikke tilrettelegges for tiltak som utløser behov for barnehage, skole, sykehjem eller lignende.

7.9 Universell tilgjengelighet

Gjennomføring av detaljreguleringsplanen forventes å medføre positive konsekvenser for universell tilgjengelighet på grunn av opprustningen av vegdekket. Etablering av sti vil også kunne ha en betydning for noen type HC - brukere som kan nyttiggjøre seg av dette tilbudet.

7.10 ROS

Gjennomføring av planen innebærer ingen større endringer fra dagens situasjon. Gjennomgangen av uønskede hendelser og risikofaktorer viser at planen ikke er risikopreget. Det er ikke funnet forhold eller risikofaktorer som krever ytterligere vurderinger eller utredning av tiltak i forhold til samfunnssikkerhet. Kun to forhold har vært vurdert; masseras/leirskred og fornminner. Begge forhold har liten risiko.

7.11 Interesse motsetninger

Interesse motsetninger knyttes primært til forholdet mellom eksisterende jordbruksdrift og etablering av VA og ny treallé, slik det fremkommer av kapittel om landbruk.

8 Vedlegg

- > V1: Innkomne merknader ved varsling
- > V2: Sammendrag og kommentarer av innkomne merknader
- > V2.1: Uttalelse fra grunneier
- > V3: KU-vurdering
- > V4: Landskapsskisse
- > V5: Fagnotat – kulturminner og kulturmiljø
- > V6: Fagnotat – jordvern
- > V7: Risiko- og sårbarhetsanalyse
- > V8: Rapport fra arkeologisk utgravning, Østfold fylkeskommune, 2018.
- > V9: Sammendrag og kommentarer av innkomne merknader til høring og offentlig ettersyn.